

221004- Bijlage 1 bij Raadsvoorstel omgevingsvisie – Reactienota 2^e ontwerp omgevingsvisie – Z.721041

Nr.	Indiener	Zienswijze	Reactie gemeente op zienswijze	Verwerking in definitieve omgevingsvisie
		Samenvatting van de genoemde punten in de zienswijze; voor de volledige versie graag de (geanonimiseerde) zienwijzen lezen !		
1	Inwoner Ruigahuizen	De “Randvoorwaarden voor gewasbeschermingsmiddelen” zijn te weinig gedetailleerd; deze moeten niet alleen voor bollenteelt gelden maar voor alle teelten (incl aardappelteelt)	De in voorbereiding zijnde planologische regelingen hebben alleen betrekking op het toepassen van gewasbeschermingsmiddelen bij het telen van gewassen als bloembollen en/of de productie van fruit op bedrijfsmatige wijze. Bij het telen van de betreffende gewassen gaat het om risicovolle spuitzones, dus spuitzones die van invloed kunnen zijn op de gezondheid en het woon- en leefklimaat. Wij volgen hiermee de richtlijnen en jurisprudentie voor het opstellen van ruimtelijke regelingen over spuitzones en gewasbeschermingsmiddelen. De gemeente werkt met de sector aan een convenant.	Geen aanpassing nodig.
2	Inwoner Rohel	1. Wel aandacht voor biodiversiteit, maar mist items voor natuur, de natura2000 gebieden in- en nabij de gemeente en natuurbehoud 2. Vraagt aandacht voor verstorende invloed van bebouwd gebied op het landelijk gebied .o.a met licht 3. Elektrische dienstauto is alleen voor gemeentelijke organisatie	1. Natuur is een integraal onderdeel van het landschap. Biodiversiteit en ecologie wordt vaak genoemd 2. Er wordt in de omgevingsvisie ingegaan op de waarde van donkerte. 3. Op dit moment maakt DFM gebruik van een aantal elektrische voertuigen. Zowel personen – als bedrijfsvoertuigen. Deze voertuigen zijn alleen voor de gemeentelijke organisatie. De gemeente faciliteert de aanleg van laadpalen voor auto’s en fietsen. De inzet op extra laadpalen voor auto’s en fietsen staat benoemd bij het thema bebouwd gebied.	Geen aanpassing nodig.
3	BIZ vereniging WIH te Joure.	Positief dat de nadruk ligt op samenwerking met lokale partijen 1. Er wordt gesteld dat het streven is om de centra	1. De omgevingsvisie is een visie op hoofdlijnen Het is bindend voor de gemeente maar niet rechtstreeks binden voor de inwoners. De	Geen aanpassing nodig.

		autoluw te maken. Betekent dat met de invoering van de nieuwe omgevingsvisie dat de gehele Midstraat afgesloten wordt voor verkeer? 2. Functieverandering van detailhandel en kantoorruimte naar wonen". Betekend dit inperking van de bestaande commerciële bestemmingen én de uitbreiding van méér woningen in de Midstraat?	uitwerking is altijd lokaal en in overleg met betrokkenen. 2. Bestemmingen worden vastgelegd in bestemmingsplannen (straks in het omgevingsplan). In de visie geven we de hooflijnen van het beleid aan voor de fysieke leefomgeving. Het vaststellen van de visie betekent niet dat geldende bestemmingen vervallen.	
4	Veiligheidsregio	1. Biedt aan om samen te werken bij het omgevingsplan 2. geeft tekstvoorstellen omtrent veiligheid en de betrokkenheid van de brandweer als samenwerkingspartner daarbij 3. Voorstel het incident risicoprofiel meenemen in de omgevingsvisie	Het is terecht dat de veiligheid in brede zin meer aandacht verdient in de omgevingsvisie. We betrekken de veiligheidsregio en de omgevingsdienst bij de uitwerking in het omgevingsplan	Toevoegen tekst bij Thema bebouwd gebied bij de kop Gezondheid beschermen:" Veiligheidsrisico's wegen we bij ontwikkelingen in een vroeg stadium mee".
5	Stichting Nannewiid e.o.	1. onderstreept het belang van het Nannewiid 2. recreatie die fors onder druk staat door het steeds verder dicht slibben van het meer 3. analyse van waar ons gebiedsplan in onze beleving niet aansluit op de omgevingsvisie; vraag om beoordeling of ons gebiedsplan op onderdelen wel of niet past binnen het toekomstige kader van de omgevingsvisie.(met name de kaart) 4. opmerkingen op kaart met verzoek aanpassing omdat die niet strookt met de ambitie : 4a: Land ten zuiden van de woonkern Oudehaske staat nu aangemerkt als weidelandschap zandgronden. In gebiedsplan is daar de ambitie om ecologische waterrijk wonen mogelijk te maken met mogelijk infrastructurele aanpassingen (in de vorm van de omlegging van de Badweg) en realisatie waterberging. Dit strook niet met de lange termijn doelen en opgaven bij deze typologie. Graag aanpassen. 4b: Verzoek bos rond Nannewiid onderbrengen bij " weidelandschap diepe polders" in plaats van bij "bos en landgoederenzone" 4C. Verzoek Bliid op 't Wiid en het recreatiegebied aan de Badweg als dagrecreatie aan te geven.	De omgevingsvisie geeft alleen de grote lijn weer. De gemeente gaat het gebiedsplan niet in het kader van deze zienswijze beoordelen en geeft ook geen concrete maatregelen zoals baggeren aan. Nannewiid is onderdeel van de legenda-eenheid "water en meren" waarin ook de recreatieve mogelijkheden als kenmerk, als lange termijn doel en als opgave is benoemd. 4a: Wonen en een nieuwe rondweg is nu niet in beschrijving van de legenda eenheid in omgevingsvisie opgenomen. Mocht dat wenselijk zijn dan moet daar een apart (bestuurlijk) traject voor doorlopen worden. Bij een latere actualisatie kan dat, als dat wenselijk is, alsnog opgenomen worden. 4b. De opgaven bij de bos- en landgoederen zone (o.a. natuurontwikkeling en landschappelijke en recreatieve waarden behouden en ontwikkelen) passen beter bij de bossen bij het Nannewiid. Bij de beschrijvingen bij "weidelandschap diepe polders" komen geen bossen voor.	Kaart is aangepast wat betreft de aanduiding van het Recreatiecentrum Nannewiid. Deze wordt nu vanwege de al aanwezige verblijfsrecreatie aangeduid als "recreatie verblijven watergericht"

		4D.Recreatiecentrum Nanne Wiid staat nu aangemerkt als “Recreatie Dagrecreatief” . De nu aanwezige verblijfrecreatie graag aanduiden als “recreatie verblijven watergericht”	4C. Bliid op 't Wiid is ten dienste van de natuurfunctie en krijgt geen aparte aanduiding. 4D. Kaart wordt aangepast.	
6	Vitens	Vraag om de drinkwaterwingebieden (Oudega en Spannenburg) te benoemen. Vraag om meer aandacht voor de gemeentelijke zorgplicht i h k van de drinkwaterwet. Tekstvoorstellen voor omgevingsvisie en omgevingsplan	Wij zullen in de omgevingsvisie benoemen dat in onze gemeente belangrijke gebieden zijn voor het winnen van drinkwater. We duiden die gebieden niet op de kaart van de omgevingsvisie aan. Dat doen we ook niet met andere aanduidingen, zoals aanduidingen van Rijk en provincie. We onderkennen echter de zorgplicht die wij hebben voor de duurzame veiligstelling van de openbare drinkwatervoorziening. Deze zorgplicht vertalen wij naar het omgevingsplan. Daarin nemen we regels op ter bescherming van de openbare drinkwatervoorziening. Risico's op verontreiniging van grondwater willen we voorkomen. Het gaat daarbij onder andere op risico's die ontstaan bij het toepassen van bodemenergiesystemen of mijnbouwactiviteiten, zoals gaswinning. De instructies die de provincie geeft in de provinciale omgevingsverordening nemen wij daarbij uiteraard in acht. We betrekken Vitens bij het opstellen van ons omgevingsplan. Grondwaterkwaliteit wordt niet genoemd Verdroging wordt wel als belangrijk thema benoemd. Het bestrijden en voorkomen van verdroging komt ook terug in de interactieve kaart o.a als een opgave naar een klimaatbestendige waterhuishouding	Toevoegen in tekst bij Thema Landelijk gebied bij kop Waterkwaliteit: “ In onze gemeente zijn belangrijke gebieden voor het winnen van drinkwater. We zorgen voor een veilige drinkwatervoorziening en voor een goede grondwaterkwaliteit”.
7	Provincie Fryslân Team Romte	is ingediend als reactie, er is geen aanleiding voor een zienswijze. aandacht voor robuust watersysteem goed beschreven bij het thema landelijk gebied; dit ook in bebouwd gebied	Geen reactie aangezien het expliciet niet als zienswijze ingediend is. In de interactieve kaart is het tegengaan van	Geen aanpassing nodig.

		opnemen. Betrek de hoogteligging bij het maken van plannen.	verdroging bij een aantal legenda eenheden in bebouwd gebied ook genoemd	
8	Watersportbedrijf "de Broek" Broek	Wij willen een duidelijker identiteit terugvinden van ons type bedrijvigheid, zodat we onze investeringen ook op termijn beschermd weten. Vragen om een duidelijker beeld van de ontwikkelingsmogelijkheden voor specifiek onze bedrijven. Zienswijze: Wij willen onze bedrijven herkenbaar op de kaart zien staan als de vlekjes in het weidelandschap waarop de kwaliteit van het landschap wordt ingezet als een zwaarwegende factor voor het succesvol in de lucht houden van een bedrijf met een op recreatie en toerisme gerichte exploitatie.	Verzoek is duidelijk en de kaart wordt aangepast.	Kaart is aangepast.
9	Zeilschool De Ôlepanne Recreatiebedrijf De Koevoet	Wij willen een duidelijker identiteit terugvinden van ons type bedrijvigheid, zodat we onze investeringen ook op termijn beschermd weten. vragen om een duidelijker beeld van de ontwikkelingsmogelijkheden voor specifiek onze bedrijven. Zienswijze: Wij willen onze bedrijven herkenbaar op de kaart zien staan als de vlekjes in het weidelandschap waarop de kwaliteit van het landschap wordt ingezet als een zwaarwegende factor voor het succesvol in de lucht houden van een bedrijf met een op recreatie en toerisme gerichte exploitatie.	Verzoek is duidelijk en de kaart wordt aangepast.	Kaart is aangepast.
10	Inwoners Mirns	Adres is nu aangegeven als: weidelandschap zandgronden. Graag zouden wij deze aanpassen naar: weidelandschap stuwwal en essen aangezien deze beter past in ons situatie: • Ons perceel ligt op een stuwwal • camping/hoogste punt is 7 m boven anp... • boerderij ligt op 5 m boven nap en ondergrond is zand en leem. • de rest van Mirns valt ook onder categorie: weidelandschap stuwwal en essen	Verzoek is duidelijk en de kaart wordt aangepast wat betreft de aanduiding weidelandschap en stuwwal en essen. Het stukje strand is te klein om aan te geven.	Kaart is aangepast wat betreft de aanduiding "stuwwal en essen"

		Verder zouden wij graag zien dat het strand bij Nijemirdum wordt ingekleurd in de kaart. Het strand bij Nijemirdum (achter bij heabergen 42 , Bal00-N-427 en 411) is nu niet aangegeven op de interactieve kaart.		
11	Camping Nannewiid Oudehaske	Wat betreft de omgevingsvisie De Fryske Marren het volgende: -Zoals wij de kaart lezen en de kleuren interpreteren denken wij dat dit niet klopt met de huidige bestemming. -Wij zijn een camping in combinatie met recreatie woningen. Dit alles staat nu als dagrecreatie bestempeld. -Dit moet volgens ons veranderd worden in recreatie/toeristisch terrein dan wel recreatie woningen water gericht.	De omgevingsvisie geeft in grote lijnen de ambitie weer voor de toekomst. Er worden geen bestemmingen weergegeven. Dat gebeurt in het bestemmingsplan en later het omgevingsplan. Met het vaststellen van de omgevingsvisie wordt de huidige bestemming niet veranderd. Het neemt niet weg dat de beschrijvingen wel juist moeten zijn weergegeven	Kaart is aangepast.
12	Inwoner Oosterwolde	2 ^e ontwerp visie sluit goed aan bij de plannen mbt de recreatieve invulling van hun percelen. Aanbod om mee te denken met de gemeente over meerdere onderwerpen als uitwerking van de recreatieve mogelijkheden van Lemmer als Poort van Fryslân	Geen inhoudelijke reactie; we werken graag samen als dit aan de orde komt.	Geen aanpassing nodig.
13	Brancheorganisatie groen, grond en infra Cumela	Beschrijving belang van de cumela bedrijven en de aard van de bedrijven. Ook voor het belang van de landbouwtransitie. Verzoek het bestaansrecht van deze bedrijven te erkennen Verzoek ontwikkelingsmogelijkheden voor de bestaande cumela bedrijven en mogelijkheden nieuwvestiging daarvan. Dit ook mee te nemen in de omgevingsplannen Uitnodiging gezamenlijk te kijken naar mogelijkheden.	Wij doen in de omgevingsvisie geen specifieke uitspraken over agrarische hulpbedrijven of andere 'cumela-bedrijven'. Wij waarderen de aanwezigheid van die bedrijven in onze gemeente, ook die bedrijven die in het buitengebied zijn gevestigd. Wij vinden het buitengebied echter niet als eerste aangewezen voor nieuwvestiging van dit soort bedrijven. Uitbreiding van bestaande bedrijven in het buitengebied staan wij niet bij recht toe, maar eventueel na een gedegen, individuele afweging.	Geen aanpassing nodig.
14	Eigenaar Bed en Breakfast Lemmer	Graag vermelding op de kaart dat de boerderij een bed en breakfast functie heeft	De omgevingsvisie is een visie op hoofdlijnen, de gevraagde aanduiding is te gedetailleerd. In het bestemmingsplan is nu geregeld dat er vier recreatieappartementen zijn toegestaan op het adres Pasveer 6. De omgevingsvisie brengt	Geen aanpassing nodig.

			hier geen verandering in. Ook in het omgevingsplan is straks geregeld dat deze recreatieappartementen zijn toegestaan.	
15	Inwoner Langweer	Goed dat landschap, cultuurhistorie en leefbaarheid leidend zullen zijn bij ontwikkelingen' Bij lange termijn doelen staat "agrarische ontwikkelingen in samenhang met ontwikkelingen in het veenweidegebied met behoud en ontwikkeling van landschappelijke waarden". Dat is te vaag. Wat betekent dit concreet voor de Hoekerpolder ? Graag duidelijkheid over wel of geen recreatieve ontwikkelingen in de Hoekerpolder. Zorg dat via de achterdeur veel ontwikkelingen mogelijk zijn en het landschap aangetast wordt. Bij een nieuw initiatief moet draagvlak aangetoond worden; waarom is een "nee " niet mogelijk. Graag objectieve criteria voor draagvlak	De omgevingsvisie is een visie op hoofdlijnen waarbij de ontwikkelingen niet concreet beschreven zullen worden. Wel is aangegeven wat leidend moet zijn. De Hoekerpolder ligt in het 1. Weidelandschap zandgronden waarin bij de kenmerken en de opgaven de openheid benoemd wordt. 2. Regio veengebied noord In de omgevingsvisie staat dat de kenmerken en kwaliteiten van het landschap leidend zijn voor nieuwe ontwikkelingen met betrekking tot verblijfsrecreatie. Dit wordt betrokken bij de verdere bestuurlijke afweging. Er worden in de omgevingsvisie geen criteria voor draagvlak opgenomen. Volgens de omgevingswet moet aangetoond worden hoe het draagvlak onderzocht is maar alleen draagvlak kan geen weigeringsgrond zijn.	Geen aanpassing nodig.
16	Ontwikkelaar Waterpark Langweer	Verzoek mogelijkheid verblijfsrecreatie en toerisme in de kaart op de locatie nabij de Pontdyk in Langweer op te nemen in de omgevingsvisie. Of dat binnen de gestelde kaders deze recreatieve ontwikkeling opgenomen wordt in de omgevingsvisie. Verwijzing naar principeverzoek Waterpark Langweer.	De interactieve kaart geeft de kenmerken, de lange termijn doelen en de opgaven weer. Ook staat In de omgevingsvisie dat de kenmerken en kwaliteiten van het landschap leidend zijn voor nieuwe ontwikkelingen met betrekking tot verblijfsrecreatie. Dit wordt betrokken bij de verdere bestuurlijke afweging. zie ook 15 Hoekerpolder	Geen aanpassing nodig.
17	Zijlstra architecten namens Lutz Jachthaven en	Mogelijkheden van het bestemmingsplan voor Lutsmond zijn niet verwerkt in de kaart van de omgevingsvisie Verzoek wijziging van delen van de kaart ter plekke te	De omgevingsvisie geeft de grote lijn voor de toekomst weer. De huidige mogelijkheden in het bestemmingsplan blijven bestaan. Dit wordt nog	Kaart is aangepast door de jachthaven te laten vallen onder de legenda-eenheid "Recreatie verblijven watergericht" en de contour is aangepast.

	Watervilla's Balk	wijzigen in "Recreatiebedrijven watergericht" met als doel de recreatieve ontwikkelingsmogelijkheden zo breed mogelijk te houden.	vertaald in programma's en in het omgevingsplan, dat het bestemmingsplan op termijn zal vervangen. Verzoek is duidelijk en de kaart wordt aangepast naar wat nu juridisch al mogelijk is. De begrenzing van gebieden is indicatief.	
18	Luxe vakantie Friesland Snikzwaag	Zie ook nr 8 en nr 9 Wij willen een duidelijker identiteit terugvinden van ons type bedrijvigheid, zodat we onze investeringen ook op termijn beschermd weten. vragen om een duidelijker beeld van de ontwikkelingsmogelijkheden voor specifiek onze bedrijven. Zienswijze: Wij willen onze bedrijven herkenbaar op de kaart zien staan als de vlekjes in het weidelandschap waarop de kwaliteit van het landschap wordt ingezet als een zwaarwegende factor voor het succesvol in de lucht houden van een bedrijf met een op recreatie en toerisme gerichte exploitatie.	zie ook 8,9, 14 Dit adres is opgenomen in de legenda-eenheid "Lintbebouwing wegdorpen agrarisch gebied". Dit past daar ook omdat het een gemengd gebied is met meerdere functies en kenmerken. Hier wordt in de tekst van de legenda-eenheid "wonen en verblijven aan toegevoegd"	Gebied bij Snikzwaag is gedetailleerder ingetekend. De legenda eenheid Lintbebouwing wegdorpen agrarisch gebied is aangevuld met de beschrijving "wonen en verblijven"
19	Inwoner Oudemirdum	Bij algemeen inleidende tekst: Positieve maar vage intenties; Verzoek juridisch te regelen dat alle bestemmingsplannen zo geamendeerd worden zodat zij passen binnen de omgevingsvisie Als bijlage is de zienswijze op programma recreatie en toerisme meegestuurd Verzoek om verplichting omgevingstafel voordat een plan wordt ingediend Rollen en proces omgevingstafel verduidelijken Huidige waarden zijn wat betreft natuur en biodiversiteit niet goed in beeld Gaasterland expliciet noemen meer aandacht voor voorzieningen voor de kleine man/vrouw; nu alleen veel verblijfsrecreatie	De omgevingsvisie is een instrument op grond van de Omgevingswet. Onder de Omgevingswet vervangt het omgevingsplan (onder andere) in instrument bestemmingsplan. De visie geeft de hoofdlijnen van beleid aan. Op grond van het omgevingsrecht moeten we bij het maken van het omgevingsplan rekening houden met de omgevingsvisie. Een uitspraak in de visie dat het omgevingsplan opgesteld moet worden in overeenstemming met de omgevingsvisie heeft in die zin geen meerwaarde. Van die uitspraak mag je, mits goed gemotiveerd, namelijk ook weer afwijken. Bij een nieuw initiatief bepalen initiatiefnemers	Toevoegen bij het Thema infrastructuur, bedrijvigheid en energie: "Minder afval in de toekomst We werken aan een circulaire economie. Door bij inkoop eisen te stellen, door de afvalstromen te beperken en door de kringloop van consumptiegoederen te stimuleren." Aanpassing tekst bij Thema De opgaven en onze werkwijze Bij een nieuw, complex initiatief, dat niet in het omgevingsplan past, kan de gemeente en/of de initiatiefnemer een omgevingstafel organiseren. De gemeente neemt deel, maar ook andere overheidsorganisaties zoals Wetterskip en Provincie. Belanghebbenden (organisaties of personen) worden ook uitgenodigd voor een omgevingstafel. Een omgevingstafel

		Recreatie, natuur en cultuur horen overal in balans te zijn Bij ontwikkelprincipes moeten de natuur, biodiversiteit en landschap expliciet benoemd worden. thema landelijk gebied Term duurzame verstedelijking vermijden Stel eisen aan de eisen voor verstedelijking landelijk gebied: b.v. 50% sociale sector. Eis een ecologisch impact plan bij uitbreidingen landbouwbedrijven laat de vervuiler betalen (veenweide problematiek/ gewasbeschermingsmiddelen) Stel heldere targets en actiepunten voor biodiversiteit Investerings bij recreatie moeten de biodiversiteit versterken rapport versterking Friese IJsselmeerkust is online niet beschikbaar thema bebouwd gebied pro actieve houding gemeente gevraagd bij woningbouw in de dorpen kijk naar mogelijkheden prefab woningen Thema infrastructuur, bedrijvigheid en energie Afvalbeleid opnemen Neem de gemeentelijke targets voor het klimaatbeleid op er missen opmerkingen over grondstoffenwinning Inpassing zonneweides en windturbines te vaag	samen met de gemeente de voorbereiding van de planvorming. Er wordt een uitleg in de omgevingsvisie opgenomen. Bij nieuwe ontwikkelingen zal er altijd een natuurtoets uitgevoerd moeten worden. Een extra eis voor een ecologische toets is daarmee overbodig. Bij deze natuurtoets komen ook de provinciale en rijksaanduidingen van natuurgebieden in beeld. In de interactieve kaart wordt naast biodiversiteit en ecologie ook vaak natuurontwikkeling genoemd. Het stellen van targets past niet in het globale karakter van de omgevingsvisie. Die uitwerking moet komen in de programma's zoals het duurzaamheidsprogramma. Gaasterland is onderdeel van de zandrug en is aangeduid als bos- en landgoederenzone. Het wordt verder niet apart aangeduid. De link verwijst naar de website van Versterken Friese IJsselmeer kust en die werkt goed. De gemeente is op veel plekken actief bezig met woningbouwplannen en ook bezig met de mogelijkheden voor prefab woningen	(met evt. meerdere overleggen) resulteert uiteindelijk in een advies aan het bestuur”.
--	--	--	---	---

20	Inwoner Oosterzee	Verzoek aanpassing huidige bed & breakfast of gastenverblijf Volgens het huidige bestemmingsplan 'buitengebied 2010' mag er op een perceel met de bestemming 'Wonen' alleen een dergelijk verblijf worden gerealiseerd, met dien verstande dat: • deze uitsluitend mag plaatsvinden in de woning. Verzoek om de oude woning, oftewel het bijgebouw, in de bestemming klein toerisme te laten vallen	De omgevingsvisie is een visie op hoofdlijnen. De visie regelt geen bestemmingen op perceel niveau.	Geen aanpassing nodig.
21	Plaatselijk belang Oudemirdum	Pleidooi voor het helemaal niet meer gebruiken van gewasbeschermingsmiddelen op plaatsen waar mensen wonen. Veelvuldig gebruik van pesticiden is funest voor alle bodemleven en is strijdig met het streven naar een gezond en vitaal platteland.	Vanuit de gemeente is er oog en erkenning voor de verschillende belangen en in overleg met belanghebbenden wordt gezocht naar een oplossing. Samen met de agrarische sector wordt de mogelijkheid verkend voor het opstellen van een convenant waarin aanvullende afspraken worden vastgelegd. Daarnaast loopt het proces voor een paraplubestemmingsplan dat een spuitvrije zone aangeeft. Beide processen lopen nog.	Geen aanpassing nodig.
22	Tennet	Verzoek om rekening te houden met deze vitale infrastructuur binnen de gemeente en vooral bij de doorwerking naar het omgevingsplan. Daarvoor is ook een staalkaart voor het omgevingsplan toegevoegd. ook verzoek om bij de verbeelding de bestaande en toekomstige infrastructuur en het ruimtebeslag op te nemen. Nu is wel een Nutsvoorzieningen terrein voor water opgenomen in de kaart maar niet het hoogspanningsstation in Lemmer. Uitnodiging om mee te denken over het op duurzame wijze opnemen van het hoogspanningsnet in het omgevingsplan	In het omgevingsplan wordt deze vitale infrastructuur opgenomen. Het hoogspanningsstation in Lemmer is toegevoegd.	Hoogspanningsstation wordt aangegeven bij de legenda eenheid "Nutsvoorzieningenterrein"
23	Stichting vrienden van het Nanneviid	Blij dat een groot deel van de opmerkingen van Krite Mar en Gaast op het 1^e ontwerp zijn overgenomen. er is op de kaart niets terug te vinden van de drie doelstellingen voor het Nanneviid: natuur, educatie en recreatie. Er is niets terug te vinden van de wensen zoals opgenomen in het gebiedsplan Nanneviid	zie ook reactie bij nr 5 Het Nanneviid is opgenomen bij "Water Meren" met als (algemene) lange termijnen doelen : Watersport, natuurbeleving en vervoer over het water zijn in goede samenhang met NatuurNetwerkNederland en oeverrecreatie. Hier passen natuur, educatie en recreatie goed	Kaart is deels aangepast; zie opmerking bij nr 5

		Hoe wordt bepaald wie deel gaat nemen aan de omgevingstafels ? en hoe wordt ervoor gezorgd dat men blijvend geïnformeerd wordt? De omgevingsvisie zou het voortouw moeten nemen bij de transitie naar natuurvriendelijke landbouw. Het is nu onduidelijk hoe er aan meer biodiversiteit gewerkt wordt. Er ontbreken werkbare suggesties voor het stellen van randvoorwaarden voor gewasbeschermingsmiddelen. ondersteuning van zienswijzen van zusterorganisaties binnen Krite Mar en Gaast.	bij. Een groot deel van de plannen uit het gebiedsplan passen goed in de beschrijven, lange termijn doelen en opgaven van deze legenda-eenheid. Bij een nieuw initiatief bepalen initiatiefnemers samen met de gemeente de voorbereiding van de planvorming. Er wordt een uitleg in de omgevingsvisie opgenomen Wij wijzen geen gebieden aan waar de biodiversiteit moet verbeteren om vervolgens de agrariërs proberen in beweging te krijgen. Als er energie zit bij agrariërs dan faciliteren wij bij het opstellen van een integraal gebiedsproces. Vanuit landelijk beleid, zoals het NPLG, ontstaat er steeds meer vraag om biodiversiteit in de sector. zie ook reactie op zienswijze nr 5. Voor reactie op opmerkingen gewasbeschermingsmiddelen zie reactie bij nr. 21	De volgende tekst wordt in de omgevingsvisie opgenomen “Bij een nieuw, complex initiatief, dat niet in het omgevingsplan past, kan de gemeente en/of de initiatiefnemer een omgevingstafel organiseren. De gemeente neemt deel, maar ook andere overheidsorganisaties zoals Wetterskip en Provincie. Belanghebbenden (organisaties of personen) worden ook uitgenodigd voor een omgevingstafel. Een omgevingstafel (met evt. meerdere overleggen) resulteert uiteindelijk in een advies aan het bestuur”
24	Stichting Gaasterlân natuerlân	Vinden hun inbreng op de 1^e ontwerp niet terug. vragen nadere uitwerking van - de Friese opgave van de bossenstrategie - de biodiversiteit – niet biodiversiteit inpassen in de landbouwpraktijk maar de landbouwpraktijk inpassen in de robuuste, natuurlijke en biodiverse omgeving; verwijzing naar Natuerlik Fryslân 2050 beperking of afschaffing van gewasbeschermingsmiddelen Waardering nationaal Landschap: waarde IJsselmeer, behoud reliëf en monumentale bomen, versterking coulisselandschap, uitbreiding kleine landschapselementen, bescherming duisternis, verbinding bosgebieden Gaasterland met de bossen van St Nyk. Wil graag betrokken zijn bij de omgevingstafels	Gaasterland is opgenomen in de bos en landgoederen zone en de specifieke kenmerken Als het passend is wordt er aangesloten wordt bij de Friese bomen- en bossenstrategie. Bij een nieuw initiatief bepalen initiatiefnemers samen met de gemeente de voorbereiding van de planvorming. Er wordt een uitleg in de omgevingsvisie opgenomen	Toevoegen tekst bij Thema landelijk gebied bij de kop “Aan herstel biodiversiteit werken we samen” : Waar mogelijk en wenselijk wordt aangesloten bij de Friese bomen- en bossenstrategie. De volgende tekst wordt in de omgevingsvisie opgenomen “Bij een nieuw, complex initiatief, dat niet in het omgevingsplan past, kan de gemeente en/of de initiatiefnemer een omgevingstafel organiseren. De gemeente neemt deel, maar ook andere overheidsorganisaties zoals Wetterskip en Provincie. Belanghebbenden (organisaties of personen) worden ook uitgenodigd voor een omgevingstafel. Een omgevingstafel

				(met evt. meerdere overleggen) resulteert uiteindelijk in een advies aan het bestuur”
25	Camping Leenstra , Teroele	Zie ook nr 8, nr 9 en nr 18 Wij willen een duidelijker identiteit terugvinden van ons type bedrijvigheid, zodat we onze investeringen ook op termijn beschermd weten. vragen om een duidelijker beeld van de ontwikkelingsmogelijkheden voor specifiek onze bedrijven. Zienswijze: Wij willen onze bedrijven herkenbaar op de kaart zien staan als de vlekjes in het weidelandschap waarop de kwaliteit van het landschap wordt ingezet als een zwaarwegende factor voor het succesvol in de lucht houden van een bedrijf met een op recreatie en toerisme gerichte exploitatie.	Zie ook nr 8, nr 9 en nr 18	Kaart is aangepast
26	Zeilschool De Stipe Balk De Stipe: Rommerts Pleats	Zie ook nr 8, nr 9 , nr 18 en nr 25 Wij willen een duidelijker identiteit terugvinden van ons type bedrijvigheid, zodat we onze investeringen ook op termijn beschermd weten. vragen om een duidelijker beeld van de ontwikkelingsmogelijkheden voor specifiek onze bedrijven. Zienswijze: Wij willen onze bedrijven herkenbaar op de kaart zien staan als de vlekjes in het weidelandschap waarop de kwaliteit van het landschap wordt ingezet als een zwaarwegende factor voor het succesvol in de lucht houden van een bedrijf met een op recreatie en toerisme gerichte exploitatie.	De omgevingsvisie geeft de grote lijn voor de toekomst weer. De huidige mogelijkheden in het bestemmingsplan blijven bestaan. Dit wordt nog vertaald in programma’s en in het omgevingsplan, dat het bestemmingsplan op termijn zal vervangen. Zeilschool de Stipe ligt in de legenda eenheid “Vlecke Balk beschermd dorpsgezicht”. Hierin is meerdere keren de recreatie benoemd. De legenda eenheid is daarmee passend. De Ulepanne lag in het deelgebied met de legenda eenheid “weidelandschap zandgronden” waarin recreatie een minder duidelijke plek heeft. Dit wordt aangepast. Jerden 2 ligt in het weide landschap zandgronden. Hierbij staat nadrukkelijk het volgende: “Behoud van karakteristieke bouwvolumes door ontwikkeling van nieuwe functies in of bij bestaande boerderijen” een	De kaart is aangepast wat betreft de aanduiding van De Ulepanne die nu in het deelgebied met de legenda eenheid “Recreatie verblijven water gericht” wordt opgenomen.

			recreatiebedrijf past daar goed in..	
27	Recreatiebedrijf Heerenzyl / botenverhuur	Het recreatiebedrijf is op de interactieve kaart niet meer bestemd als recreatie; andere bedrijven zijn wel tot in detail bestemd. De recreatie is evenwaardig aan de paardenhouderij. Ook de opvaart moet een recreatiebestemming houden	De omgevingsvisie geeft geen bestemmingen weer. Wel landschapstypen met lange termijn doelen en opgaven. De omgevingsvisie wijzigt de huidige bestemming niet. Verzoek is duidelijk en kaart wordt aangepast.	Kaart is aangepast.
28	Camping 't Lemsterhop Lemmer	Het bedrijf wordt specifiek ingericht als recreatiebedrijf en men wil de kwaliteit en omvang van de faciliteiten uitbreiden en verhogen. Wij verzoeken u derhalve om een zodanige omgevingsvisie vast te stellen, dat het mogelijk blijft dat wij onze wensen kunnen en mogen realiseren en uitvoeren. Een omgevingsvisie, die onze voorgenomen nieuwe ontwikkelingen mogelijk maakt en dat wij in samenwerking met u als gemeente als jonge ondernemers ervoor kunnen zorgen dat recreatie en toerisme het jaar rond naadloos ingepast kan en mag worden in het mooie gebied van het "Weidelandschap Jonge zeepolder".	De omgevingsvisie geeft geen bestemmingen weer. Wel landschapstypen met lange termijn doelen en opgaven. de omgevingsvisie wijzigt de huidige bestemming niet. Er wordt in de visie geen uitspraken op perceel niveau gedaan. Bij deze legenda eenheid kan wel een toevoeging over kleinschalige recreatie worden opgenomen.	Bij legenda deelgebied "weidelandschap jonge zeepolder" toevoegen "met incidenteel kleinschalige recreatie als losse eilandjes in het landschap"
29	Inwoner Sint Nicolaasga	Pleidooi om in de omgevingsvisie ruimte te houden voor een zelfoogst tuin met de daarmee samenhangende bebouwing.	De omgevingsvisie geeft geen bestemmingen weer. Wel landschapstypen met lange termijn doelen en opgaven. De omgevingsvisie wijzigt de huidige bestemming niet. Er wordt in de visie geen uitspraken op perceel niveau gedaan.	Geen aanpassing nodig
30	Inwoner Murns	Fersyk duorsumens as earste spearpunt te beneamen, ek yn de titel; sûnens en leefberens komme dan fansels. Wy moatte mei alle macht ynsette op in nije ekonomy en in nije maatskippij. By it tema Beboud Gebiet heart it gebrûk fan de eigen taal. It Frysk moat sichtber makke wurde. Hoe komt it mei de omjouwingstafels no't de termyn fan 26 nei 8 wiken giet? Hoe fynt de ynformaasje dêroer plak en wa komt dêrby? It Frysk as lykwaardige taal yn de	Der wurdt op in protte flakken wurke oan duorsumens. Mar ek oare doelstellingen binne fan belang en fertsjinje oandacht yn de omjouwingsfyzjy. By in nij inisjatyf bepale inisjatyfnimmers mei de gemeente de tarieding fan de planfoarming. Der wurdt in útlis opnommen yn de omjouwingsfyzjy. De gemeente hat in aktyf taalbelied. Plaknammen en nije strjitten krije safolle as mooglik en histoarysk passend in Fryske namme. Dat jildt ek foar ynformaasjeboerden. Dy wurde	Gjin oanpassing n.o.f. duorsumens nedich. De neikommende tekst wurdt yn de omjouwingsfyzjy opnommen: "By in nij, kompleks inisjatyf, dat net yn it omjouwingsplan past, kin de gemeente en/of de inisjatyfnimmer in omjouwingstafel organisearje. De gemeente nimt diel, mar ek oare oerheidynstânsjes lykas wetterskip en provinsje. Belanghawwenden (organisaasjes of persoanen) wurde ek nûge foar in omjouwingstafel. In omjouwingstafel (mei evt. meardere oerlizzes) resultearret by eintsjebeslút yn in advys oan it bestjoer."

		ynformaasje foarsjenning brûke.	normaal twatalich útfierd. Dat folget de normale ferfangingssykylus.	Taheakje by tekst Beboud Gebiet by de kop Cultuurhistorie een nieuwe toekomst geven (Kultuerhistoarje in nije takomst jaan) : de Friese taal is onderdeel van het cultureel erfgoed (de Fryske taal is ûnderdiel fan it kultureel erfgoed.)
31	LTO Noord ism LTO Noord afdeling De Fryske Marren	Thema landelijk gebied Het is onduidelijk hoe de ladder duurzame verstedelijking bij agrarische bedrijvigheid wordt toegepast. Bij de energietransitie is er een voorkeur voor zonnepanelen op daken Intensieve veehouderijen en “niet grondgebonden agrarische bedrijven”- verwijzing naar definities in provinciale Verordening Romte. Europees en nationaal beleid beschermt de natuur al ; geen behoefte aan extra gemeentelijke regels Verzoek het tekstblok over gewasbeschermings-middelen te verwijderen omdat er gewerkt wordt aan een convenant	Agrarische bedrijvigheid is geen stedelijke ontwikkeling en valt niet onder de ladder duurzame verstedelijking. De provincie gebruikt ook beide termen in de Provinciale omgevingsverordening en geeft daar vervolgens één definitie voor: een agrarisch bedrijf met een bedrijfsvoering die geheel of in overwegende mate in gebouwen plaatsvindt en gericht is op het houden van dieren, zoals een varkens-, pluimvee-, pelsdier-, of vleeskalverhouderij, rundveemesterij, niet grondgebonden geiten-, schapenhouderij, of een combinatie van deze bedrijfsvormen, en naar de aard daarmee gelijk te stellen bedrijfsvormen. Een omgevingsvisie is echter geen plek om begripsbepalingen op te nemen. Dat doen we straks in het omgevingsplan. De bijdrage van de gemeente hieraan kan ook bestaan aan het faciliteren en ondersteunen van initiatieven. Gewasbeschermingsmiddelen, zie ook reactie bij nr 21 Over de mogelijkheid van een convenant zijn nog geen besluiten genomen in afwachting van verder overleg met onder meer de landbouw. Het verwijderen van het tekstblok over gewasbeschermingsmiddelen en spuitzones zou prematuur zijn.	

		opmerkingen over kaart; 1. term “weidelandschap” wekt suggestie dat hier dieren worden geweid; benaming die deelgebieden aanpassen 2. in oostelijk deel van de regio IJsselmeerkust valt een uitgesproken landbouwgebied. Graag die landbouwgebied eruit halen. 3. hoe gaat de opgave om de Tjonger te laten meanderen zich verhouden tot de landbouw daar ? 4. weidelandschap Diepe Polders : waar komt de opgave vandaan om het watersysteem aan te passen. 5. weidelandschap stuwwal en essen: aandacht voor tegengaan verdroging van zandgebieden door intensieve drainage	1. De term weidelandschap is een ingeburgerd en veel gebruikte term. We sluiten hierbij aan. 2. In de beschrijving van het de regio IJsselmeerkustlijng gebied ook agrarische activiteit opnemen. 3. Er staat letterlijk: het vormgeven van De Tsjonger als zichtbaar meanderende beek. De Tsjonger meandert deels al en en dat moet zoveel mogelijk zichtbaar zijn. In de lange termijn doelen en de opgave staat ook dat de agrarische ontwikkeling mogelijk blijft. 4. Opgave diepe polders komt uit veenweidevisie en de toolkit veenweide. 5. De verdrogingsopgave en het maken van een robuust watersysteem vloeit voort uit rijks en provinciaal beleid als gevolg van klimaatverandering. Bij de beschrijving van de lange termijn doelen en de opgaven staat de agrarische ontwikkeling ook genoemd.	1. Geen aanpassing nodig. 2. Toevoegen in beschrijving van de Regio IJsselmeerkustlijng gebied: agrarische activiteit 3. Geen aanpassing nodig. 4. Geen aanpassing nodig. 5. Geen aanpassing nodig.
32	Dorpsbelang Wijckel	Compliment voor de verbetering met name de interactieve kaart. Menno v Coehoornbos moet aangeduid worden als bos en landgoederen zone. Sportterreinen, korfbal terrein en de schaatsbaan in datzelfde bos apart vermelden. Verwijzing daarvoor naar de provinciale omgevingsvisie Opgave voor het landelijk gebied In balans is veel te vaag. De ecologische draagkracht moet een randvoorwaarde zijn voor andere functies. De belangrijke aspecten natuur en landschap worden gemist; voorstel opgave: Gezond en vitaal platteland met	Menno van Coehoornbos past inderdaad beter bij “bos en landgoederenzone” De aanduiding van de sportvelden is hier te gedetailleerd. Bij de beschrijving binnen het thema landelijk gebied is veel aandacht voor het unieke landschap. De natuur is hier een integraal onderdeel van. Daarnaast wordt biodiversiteit	Kaart is aangepast wat betreft het Menno van Coehoornbos dat nu in de “ bos en landgoederenzone” komt te liggen.

		versterking van de natuur- en landschapswaarden. We missen voor het landelijk gebied van DFM een afwegingskader, zoals voor recreatie of andere sectoren, Voor Gaasterland is dit bijzonder nodig Maak een apart strategisch uitvoeringsprogramma Niet alleen historische voetpaden ook nieuwe paden ondersteunen mist een ontwikkelkaart (twijfel of dit omgevingswet proof is)	en ecologie is vaak genoemd. Er wordt in de omgevingsvisie gesteld dat de kenmerken en kwaliteiten van een gebied leidend zijn voor ontwikkelingen. Dat kan gezien worden als een afwegingskader. Na de vaststelling van de omgevingsvisie kunnen onderdelen uitgewerkt worden in programma's. Daarin kan met een veelheid aan middelen (regels, subsidies, educatie, enz) de maatregelen voor dat thema concreet gemaakt worden. de interactieve kaart is door de lange termijn doelen en opgaven ook een ontwikkelkaart	
33	Inwoner Joure	verzoek het perceel gewoon als 'Lintbebouwing wegdorpen' op te nemen ipv Bos en landgoederenzone, net als de andere woningen in de straat	Aanduiding als "lintbebouwing wegdorpen "is inderdaad meer passend	Kaart is aangepast
34	Plaatselijk Belang	De zienswijze heeft betrekking op een deel van de voormalige vuilstort te Ouwsterhaule. Hier is een lang proces aan vooraf gegaan. Verzoek omgevingsvisie zo aan te passen dat de hoge bult van de vuilstrot ten alle tijden vrij blijft van zonnepanelen.	Dit is te gedetailleerd voor een aparte legenda eenheid te maken. Daarom is het ondergebracht bij de meest passende legenda eenheid Nutsvoorzieningen Om recht te doen aan de zorgen en het al doorlopen proces wordt de beschrijving van de legenda eenheid uitgebreid. Bij de opgaven staat al "behoud landschappelijke kwaliteit en zorgvuldige inpassing van nieuwe ontwikkelingen"	Kaart niet aanpassen. Legenda eenheid deelgebied "Nutsvoorzieningen" aanpassen : bij de lange termijn doelen toevoegen "overlast vermijden voor aanliggende woongebieden"
35	GGD Fryslân	De 2^e ontwerp omgevingsvisie het sluit goed aan bij de visie van de GGD. Enkele suggesties: opnemen van het belang van een goede voedsel omgeving Bij klimaatverandering ook nadelige effecten zoals toename infectieziekten, schade door slechte waterkwaliteit noemen. Bij rookvrije publieke ruimte expliciet ook de buitenruimte benoemen	Veilig voedsel omgeving opnemen in de tekst bebouwd gebied. Het gehele openbaar gebied is publieke buitenruimte. Handhaving van een rookverbod in het gehele openbaar gebied is niet uitvoerbaar. Het zou hoogstens kunnen bij de buitenruimten horend bij publieke gebouwen. Klimaat wordt wel genoemd met betrekking tot wateroverlast. Het komt terug bij het streven	Toevoegen bij Thema bebouwd gebied bij de kop Gezondheid beschermen: "o.a door het rookvrij maken van de buitenruimten van publieke gebouwen". Toevoegen bij Thema Landelijk gebied bij de kop Er komen geen nieuwe intensieve veehouderijen: "We streven naar een verbod op nieuwvestiging, omschakeling en uitbreiding van geitenhouderijen. Alleen

		Geen uitbreiding of nieuwvestiging van veehouderijen binnen 250 m van gevoelige bestemmingen; geen omzetting van veehouderijen naar geitenhouderijen binnen 250 m van gevoelige bestemmingen Bij gewasbeschermingsmiddelen zoveel mogelijk afstand tot plekken waar mensen wonen houden concreter gezondheid benoemen bij woningen en gebouwen. aanbod betrokkenheid bij verdere uitwerking en bij het omgevingsplan	naar meer biodiversiteit. Wij werken momenteel aan de opstelling van een ontwerp facetbestemmingsplan, dat een verbodsbepaling gaat bevatten voor nieuwvesting, omschakeling en uitbreiding van geitenhouderijen. We nemen hierbij een afwijkingsbevoegdheid op om onder voorwaarden, zoals gezondheid en veiligheid, van het bedoelde verbod te kunnen afwijken. We betrekken hierbij de geitensector en instanties zoals de GGD. We streven ernaar om het ontwerp facetbestemmingsplan vóór 1 januari 2023 in procedure te brengen. Bij uitbreiding (of nieuwvestiging) van een agrarisch bedrijf in de buurt van b.v. een woning wordt per situatie (zoals de aan te houden geuraafstand) beoordeeld hoe daar mee wordt omgegaan. Gewasbeschermingsmiddelen: zie reactie bij zienswijze nr 21 De GGD is reeds betrokken bij de pilots van de omgevingsplan.	onder voorwaarden vanuit gezondheid en veiligheid kan daar vanaf geweken worden”. Geen aanpassing nodig.
36	Inwoner Joure	zie ook nr 33 Verzoek het perceel als ‘Lintbebouwing wegdorpen’ op te nemen ipv Bos en landgoederenzone, net als de andere woningen in de straat	Verzoek is duidelijk en inderdaad meer passend	Kaart is aangepast
37	Nut Joure	zienswijze mbt de Nutsbaan verzoek het belang van evenementen te onderschrijven en hiervoor de kaders in de omgevingsvisie te verruimen	Een aparte legendaeenheid voor de Nutsbaan is te gedetailleerd. De Nutsbaan is nu aangeduid als Recreatie Sport. De omgevingsvisie vervangt niet de huidige mogelijkheden in het bestemmingsplan. Zoals bij meerdere sportterrein vinden er, via aparte procedures, goedgekeurde evenementen plaats. De bestaande mogelijkheden en randvoorwaarden	Bij legendaeenheid Recreatie; Sport toevoegen bij kenmerken en kwaliteiten: “ - incidenteel in gebruik voor evenementen”

			daarvoor worden beschreven in het bestemmingsplan (en na invoering van de omgevingswet in het omgevingsplan)	
38	Moai Skarsterlân	In grote lijnen eens met de visie. De zienswijzen van de zusterorganisaties binnen Krite Mar en Gaast wordt onderschreven. zorg over impact van de omgevingswet vanwege de Ja, mits die ongunstig voor natuur en biodiversiteit kan uitpakken Oproep de omgevingsvisie zo aan te scherpen dat deze een goed instrument is ter ondersteuning van burgerparticipatie. Verzoek om opleidingsprogramma voor inwoners tbv omgaan met de (digitale) omgevingswet en voor het gebruik van de landschapsbiografie Súdwesthoeke Pleidooi voor opstellen van een landschapsplan en een plan voor het betrekken van de inwoners voor het opstellen van programma's en omgevingsplannen. Vraag om duidelijkheid over de omgevingstafels en de objectiviteit daarvan. De wooncrisis is meer dan een gebrek aan woningen; dit aspect breder bekijken Inzetten op energie-neutrale industrie Verzoek duidelijk te maken welke functie de Lelylijn heeft en welke offers het vraagt Er wordt een bosstrategie gemist Bij de locatiekeuze voor verblijfsrecreatie ook het aspect natuur meenemen als leidend criterium	Ja mits, betekent niet dat alles kan. Zo staat er bij het Thema landelijk gebied “ Bij plannen vormen de landschappelijke waarden de basis”. De visie moet echter wel ruimte houden voor innovatie en ontwikkelingen. Burgerparticipatie is verder uitgewerkt in het participatiebeleid “Wikselwurk”. Dit wordt nog verder geïmplementeerd. Een goed idee om ook voor inwoners een opleidingstraject rond de omgevingswet in te zetten. Het gebruik van de landschapsbiografie wordt toegelicht in de Ambassadeurscursus van Mar en Klif. Wellicht is een korte introductie bijeenkomst voor de landschapsbiografie ook mogelijk. We zullen dat met Mar en Klif bespreken. Het is bestaand beleid om bij het opstellen van omgevingsplannen en programma's inwoners te betrekken . Bij een nieuw initiatief bepalen initiatiefnemers samen met de gemeente de voorbereiding van de planvorming. Er wordt een uitleg in de omgevingsvisie opgenomen In de woonvisie wordt wonen en de wooncrisis in een breed perspectief bekeken. De mogelijkheden voor energie neutrale industrie zijn op dit moment beperkt omdat het net overbelast is. Ook in De Fryske Marren is dit het geval. Dit betekent in sommige gevallen dat bedrijven genoodzaakt zijn om met fossiele energie te (blijven) draaien. Liander is een grootschalig project gestart (NuLLelie) om de netcapaciteit Friesland breed uit te breiden.	De volgende tekst wordt toegevoegd: “Bij een nieuw, complex initiatief, dat niet in het omgevingsplan past, kan de gemeente en/of de initiatiefnemer een omgevingstafel organiseren. De gemeente neemt deel, maar ook andere overheidsorganisaties zoals Wetterskip en Provincie. Belanghebbenden (organisaties of personen) worden ook uitgenodigd voor een omgevingstafel. Een omgevingstafel (met evt. meerdere overleggen) resulteert uiteindelijk in een advies aan het bestuur”.

			De discussie over de Lelylijn loopt nog. Uitgangspunt van het Rijk en de provincies is dat bosuitbreiding ihkv de bosstrategie binnen het NNN budgetneutraal wordt uitgevoerd. De gemeente zal aansluiten waar dat passend is en waar voldoende middelen voor beschikbaar komt. . Natuur is een integraal onderdeel van het landschap. Daarnaast is biodiversiteit en ecologie vaak benoemd	Tekst over Lelylijn wordt niet aangepast. Toevoegen tekst bij Thema landelijk gebied bij de kop “Aan herstel biodiversiteit erken we samen” : Waar mogelijk en wenselijk wordt aangesloten bij de Friese bomen- en bossenstrategie. Verder geen aanpassing nodig.
39	Camping de Boegen	Verwijzing naar zienswijze nr 9 en andere recreatieondernemers Wij verwachten van de gemeente en van de omgevingsvisie een duidelijker beeld van de ontwikkelingsmogelijkheden voor specifiek ons bedrijf Wij willen ons bedrijf herkenbaar op de kaart zien staan.	zie 8,9,14,18,25,26,39 De omgevingsvisie geeft het beleid op hoofdlijnen weer. De mogelijkheden op perceelsniveau staan in het bestemmingsplan e bestemmingsplan (en na invoering van de omgevingswet in het omgevingsplan). Deze blijven ook na vaststelling van de omgevingsvisie gelden. .	Geen aanpassing nodig.
40	Inwoner Scharsterbrug	Digitale document lastig te doorgronden. lijkt vrijblijvend document, er missen meetbare doelstellingen en er mist een vertaling van het landelijk beleid. Hoe gaat DFM bijvoorbeeld de aanleg van nieuw bos realiseren ? de organisatie van de omgevingstafels is onduidelijk. bij gebruik fossiele brandstoffen gaat het alleen over de eigen organisatie, dat moet breder. Pleidooi voor bredere opleiding van gemeentelijke beleidsmakers. <i>landelijk gebied</i> Balans is vrijblijvend./ pleidooi voor stop op gebruik gewasbeschermingsmiddelen/ pleidooi voor een	Niet al het landelijke beleid wordt hier herhaald. Dat is voor de gemeente een gegeven. Het gaat om de accenten die de gemeente legt. Als het mogelijk en wenselijk is wordt aangesloten bij de Bosstrategie. Bij een nieuw initiatief bepalen initiatiefnemers samen met de gemeente de voorbereiding van de planvorming. Er wordt een uitleg in de omgevingsvisie opgenomen Het verminderen van het gebruik van fossiele brandstoffen wordt ook buiten de eigen organisatie gestimuleerd. Sinds december 2021 is het aanvraagportaal www.laadpaaldnodig.nl geopend. Dankzij de concessie o.l.v. De Provincie	Toevoegen tekst bij Thema landelijk gebied bij de kop “Aan herstel biodiversiteit erken we samen” : Waar mogelijk en wenselijk wordt aangesloten bij de Friese bomen- en bossenstrategie. De volgende tekst wordt toegevoegd: “Bij een nieuw, complex initiatief, dat niet in het omgevingsplan past, kan de gemeente en/of de initiatiefnemer een omgevingstafel organiseren. De gemeente neemt deel, maar ook andere overheidsorganisaties zoals Wetterskip en Provincie. Belanghebbenden (organisaties of personen) worden ook uitgenodigd voor een omgevingstafel. Een omgevingstafel

		ecologisch perspectief ipv een antropocentrisch perspectief/ toevoeging van natuurwaarden bij de leidende principes voor locatiekeuze verblijfsrecreatie. <i>Bebouwd gebied</i> graag concreet maken hoe de specifieke doelgroepen voor de woningmarkt bediend worden aanpassing van de connotatie van statushouders meer concrete acties gevraagd <i>Infrastructuur, bedrijvigheid en energie</i> is kritisch over Lelylijn en deze steun moet beter onderbouwd worden. Betere handhaving van snelheden is goed voor de verkeersveiligheid en voor de CO2 uitstoot	is het voor Inwoners die niet aan huis kunnen laden en voldoen aan de overige voorwaarden hebben mogelijk om een openbare laadpaal aan te vragen. zie ook nr. 38 gewasbeschermingsmiddelen: zie reactie bij zienswijze nr. 21. Bebouwd gebied Uitwerking van de acties voor de woningmarkt volgen in het programma wonen. Lelylijn: Deze discussie loopt nog; zie ook reactie bij nr. 38 Er wordt veel op snelheid gehandhaafd maar er zijn grenzen aan de inzet hiervoor.	(met evt. meerdere overleggen) resulteert uiteindelijk in een advies aan het bestuur”
41	Inwoner Goingarijp	Omgevingsvisie is ten dele behoudend (vooral wat betreft landbouw, wonen, recreatie en toerisme) is de omgevingsvisie behoudend en voorzichtig. Voor de energie-opgave en transitie wordt stevig ingezet. Appél om nu al de samenwerking met burgers en stakeholders op te pakken. niet wachten op de omgevingswet. Hulde voor het proces van de omgevingsvisie en voor het digitale resultaat. Veel opmerkingen over de teksten met suggesties voor aanpassingen: Algemeen: Vraag om meer concrete (streef)doelen en instrumenten om de doelen te bereiken. Ook wordt een aantal keer gevraagd hoe een onderdeel in ruimtelijke maatregelen (o.a. vergunningvereisten) vertaald gaat worden. Er is een pleidooi voor meer handhaving. Aanhaken bij landelijk en provinciaal beleid. Mager wat betreft de “P’s” van people en planet. Veel over de “P” van profit. <i>landelijk gebied (niet uitputtend); zie ook zienswijze</i> inzet op unieke landschap: maak doelen ; toevoegen van	Er wordt op diverse vlakken ook al stevig ingezet op samenwerking met inwoners en stakeholders. Dat kan inderdaad ook zonder dat de omgevingswet ingaat. De omgevingsvisie is een visie op hoofdlijnen. De uitwerking volgt in programma’s en de juridische vertaling volgt deels in de omgevingsplannen. Landelijk en provinciaal beleid is grotendeels een gegevens voor de gemeente . Met de omgevingsvisie legt de gemeenten wel accenten. <i>landelijk gebied</i> voor het landelijk gebied is inderdaad opgenomen dat kansen van vrijkomende gebouwen benut moeten worden. “ Vrijgekomen agrarische opstallen faciliteren we graag bij de overgang naar nieuwe functies” Het bewaken van de landschaps- en natuurwaarden is niet alleen een noodzaak bij de energietransitie maar bij alle ontwikkelingen. Daar ligt een gezamenlijke taak voor de overheid, voor ontwikkelaars en voor de	

		natuur- en milieuwaarden/ benutten van kansen b.v van vrijkomende gebouwen; die niet afwijzen vanwege het doel “beperk de verstedelijking” ; speel concreet in op behoefte van inwoners; wie bewaakt de landschaps- en natuurwaarden bij de energietransitie ? op tijd betrekken inwoners bij ontwikkelingen; duurzame landbouw is breder dan natuur-inclusieve landbouw. Concreet worden over de categorieën intensieve agrarische bedrijven veenweidegebied: formuleer een streefbeeld en communiceer de maatregelen. gewasbeschermingsmiddelen: meer handhaving en zodra het (europees) kan een aanscherping van het gebruik; stikstof en eutrofiëringsproblematiek wordt gemist. zwemkwaliteit expliciet noemen. <i>Recreatie en toerisme</i> Mist link naar het economisch meerjaren perspectief van de gemeente./ ondernemers lijken centraal te zijn en de bestaande bewoners worden niet genoemd. <i>Bebouwd gebied</i> missen concrete streefdoelen; inbreiding en andere kansen benoemen; ladder duurzame verstedelijking moet ook voor de ontwikkelingen in de stedelijke omgeving worden ingezet. <i>Duurzame energie</i> Gemeente heeft hier de afgelopen jaren veel in geïnvesteerd. Beter de goede landelijke voorbeelden benutten/ investeer in biomassa en zoutopslag en benutting van reststromen. <i>Goede en veilige bereikbaarheid over land en water</i> Gemeente doet daar al veel aan; mee doorgaan;	inwoners. In het veenweideprogramma 2021 - 2030 werken we samen met provincie, waterschap en de andere veenweide-gemeenten aan een toekomstbestendig veenweidegebied waarin de landbouw een duurzaam economisch perspectief wordt geboden. Het gaat dan niet alleen om natuur-inclusieve landbouw. Gewasbeschermingsmiddelen: zie reactie bij zienswijze nr. 21 Zwemwater is inderdaad van belang en mist nu. <i>Recreatie en toerisme</i> Bij nieuwe ontwikkelingen, ook rond recreatie en toerisme moet aangetoond worden hoe met participatie is omgegaan. <i>Bebouwd gebied</i> Concrete doelen volgen in de programma's. De omgevingsvisie is een visie op hoofdlijnen. De ladder duurzame verstedelijking wordt ook ingezet in het bebouwd gebied. <i>Duurzame energie</i> Het klopt dat de gemeente veel in duurzame energie investeert vanuit de noodzaak om klimaatverandering tegen te gaan. Voor het opwekken van duurzame energie zetten we beperkt in op biomassa. Productie van biogas/ groen gas ondersteunen we, maar het verbranden van houtige biomassa zien we niet als een goede vorm om biomassa in te zetten omdat dit hoogwaardig voor bijvoorbeeld bouwmaterialen gebruikt kan worden. Ook zetten we in op het benutten van reststromen vanuit het streven naar een circulaire economie.	Bij legenda eenheid “Water Meren” bij opgaven toevoegen: goede (zwem)waterkwaliteit . Verder geen aanpassing nodig.
42	VvE Bungalowpark Markant	Vragen aandacht voor uniek deel van Gaasterland langs het Tsjamkedykje aan de Luts tussen de bebouwing van Balk en het recreatiegebied aan het Sloterveer. Behoud van het open karakter van het landschap van dit gebied. Ontwikkeling inpassen in bestaande recreatieparken en	Bij de kenmerken in de interactieve kaart staat de openheid al benoemd. Daarnaast is gesteld dat de kenmerken van het landschap leiden zijn voor nieuwe ontwikkelingen van verblijfsrecreatie.	Geen aanpassing nodig.

		camping. Dat is minder belastend voor de natuurlijke omgeving. Uitgaan van behoud en modernisering recreatie en kampeermogelijkheden aan het water. En huidige voorzieningen als basis voor verdere ontwikkeling nemen.		
43	Watersport vereniging Zevenwolde	Het grondgebied van de watersportvereniging lijkt op de kaart te horen bij de grond van jachthaven Iemmer Binnen. Graag bestemming in de omgevingsvisie herzien zodat deze weer de bestaande bestemming heeft.	Deze functie past goed binnen het havengerichte gebied en maakt onderdeel uit van het havengebied.	Geen aanpassing nodig.
44 A	Dorpsbelang Bakhuizen Mirns en Rijs. * buiten termijn ter visie legging ingediend	Onbegrijpelijk dat de kernwaarden en de versterking daarvan maar van een aantal dorpen en Vlecken is benoemd. Lijkt selectief en het lijkt of alle tijd, geld en energie op deze plaatsen is gericht. De omgevingsvisie is te veel een beschrijving van de huidige situatie en een paar actiepunten om die te versterken. Mist een wezenlijke visie op verandering en innovatie. Opmerking over voetnoten. Waarschijnlijk is de 1 ^e ontwerp omgevingsvisie beoordeeld	Alle kernen zijn in de interactieve kaart opgenomen. In de kaart worden lange termijn doelen en opgave benoemd per deelgebied. Er komen in het 2 ^e ontwerp geen voetnoten meer voor.	Geen aanpassing nodig.
44B	Dorpsbelang Bakhuizen Mirns en Rijs. * buiten termijn ter visie legging ingediend	Sjenswize fan Murns De omjouwing fan Murns is moai sa't er is: agrarysk en dêrneist natuer. Gjinnije rekreaasjeformearmen en gjinnije massatoerisme. Graach donker hâlde, behâld natuer en herstel biodiversiteit. Wol duorsume ûntwikkelingen en ûntwikkelingen besteande rekreaasje. Bliid mei de keazen benadering bij it tema Lanlik Gebiet. Utstel om it haaddoel fan de omjouwingsfyzyske duorsumens en herstel biodiversiteit te meitsjen. Alle ûntwikkelingen moatte dêroan bydrage. Utstel by transaksjes te easkjen dat der gjin wenningen mear as twadde wenning brûkt wurde sille. Mear definysjes fan begripen as ekologyske draachkrêft en balâns.	It haaddoel bliuwt de balâns. Dy is ek nedich om de winske diversiteit yn it lânskip te hâlden. By nijbouwenningen is der in selsbewenningsplicht fan tapassing. Foar de besteande wenningfoarried kin allinnich yngrepen wurde troch in Huisvestingsverordening Tweede Woningen. De kommende tiid wurdt besjoen oft in soartgelikense aparte feroardering winsklik is. De fizy is net it plak foar alderhanne definysjes. De kaart moat yn gearhing mei de teksten lêzen wurde. Oars komme der tefolle dûbelde saken yn. Natuer is in yntegraal ûnderdiel fan it lânskip. De	Gjin oanpassing nedich.

		kaart: By skaaimerken en doelen wurde de ekologyske draachkrêft en “ekology” net neamd. “Natuer” wurdt wol neamd mar mear by natuerûntwikkeling. De Iselmar is al Natura 2000-gebiet; natuer hoecht net ûntwikkele te wurden, behâld en behear binne mear op harren plak. Kultuerhistoarje komt allinnich foar yn it dielgebiet “Bosken Bûtenstêde: en “Ynfrastruktuer”. Tekst “Lanlik Gebiet”: ek beheining gewaaksbeskermingsmiddels op plakken dêr’t gjin minsken wenje; it is ek skealik foar oare organismen. Dat tema mist yn de ynteraktive kaart. Der wurde konkrete útstellen dien foar de wizigingen yn de beskriuwingen fan de dielgebieten: sjoch sjenswizen sels; rjochte op it fuortsterkjen fan natuer en ekology. Allinnich mooglikheid foar besteande rekreasje op lytse skaal.	termen natuerûntwikkeling, ekology en biodiversiteit komme faak foar yn de omjouwingsfyz. Gewaaksbeskermingsmiddels: sjoch reaksje by nr 21. Yn de omjouwingsfyz wurde net alle lanlike en provinsjale belied werhelle. Dy jilde fansels noch hieltyd. Natuer en ekology wurde bytiden apart neamd yn de tekst en yn de ynteraktive kaart mar faak ek as ûnderdiel fan it totale lânskip. De konkrete tekstútstellen yn de sjenswize jouwe foar it grutste part op in oare wiize deselde ynhâld wer as yn it twadde ûntwerp stiet.	
45	Plaatselijk belang Sloten * na termijn ter visie legging binnengekomen	Onderschrijft het belang van Sloten en de kansen die deze parel van de 11- steden biedt Vraag om samenwerking tussen DFM en PB Sloten om de opgaven uit de omgevingsvisie te realiseren. PB belang Sloten wil daarin ook aanjager zijn.	De gemeente staat altijd open voor samenwerking	Geen aanpassing nodig.
46	Plaatselijk belang Terherne * Na termijn ter visie legging binnengekomen.	Als zienswijze is de woonvisie Terherne 2022-2023 opgestuurd. Beschrijving gewenste kwaliteiten Terherne zoals voldoende voorzieningen en de sociale cohesie. Er zijn in de gewenste situatie voldoende woningen voor jongeren, gezinnen en ouderen. Ook door de dubbelbestemming recreatie en permanent wonen en de balans daartussen. Het aantal recreatieve woningen blijft nagenoeg gelijk.	De gewenste kwaliteiten zijn niet strijdig met de teksten en de kaart uit de 2e ontwerp omgevingsvisie.	Geen aanpassing nodig.
ambtelijke wijzigingen		Toevoegen : digitale connectiviteit c.q. digitale infrastructuur.		Toevoegen bij thema Infrastructuur, energie en bedrijvigheid bij de kop Goede en veilige bereikbaarheid: “Optimale digitale verbindingen De gemeente onderstreept het grote belang van een

			optimale digitale bereikbaarheid en zorgt voor een goede inpassing van de fysieke infrastructuur die daarvoor nodig is”
	Aanpassing legenda eenheid Regio Stedelijke zone		- Inrichting gebied bij en rond voormalig snelweg bij Knooppunt Joure